

Az Újság

MAGYAR KRESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: Péter Lajos ügyvéd.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15.

Előfizetés egy hónapra helyben 1.20 Pengő, vidékre 2. — Pengő

30 LENDÜLETES AKARAT

A járhatatlan utak, a város értékes ingatlanainak dobraverése és mindaz, ami Nagyszalonta koldusbotra jutását eredményezte — a 22 évig tartó román rabság itt maradt emléke. Szemérmetlen nyíltsággal panamáztak az egymástkövető primárok és a magyarság kétségbe esetten látta, hogyan pusztul az uralmaváltozás előtt szépen virágzó Nagyszalonta. Semmit sem tehetett, mert az idehelyezett tisztviselőkkel, postásokkal és rendőrökkel körülbelül 300 román család jött városunkba, a magyarság ellenben 15 ezer volt és az ő számításuk szerint a 15 ezer magyar volt a kisebbség. A románoké volt a dicsőség, a hatalom, a többségi jog, a magyarság részére pedig a megaláztatás, a kiszípolozás és a kisebbségi panasz jutott. A vége az lett, hogy a hatalmasok, gazdagok és többségiiek elmenekültek, az elnyomottak, a kiszípolozottak és kisebbségiiek feltámadtak. Hála az Ur akaratának. Mindezt bevezetésekként mondjuk el afeletti örömeinkben, hogy a belügyminisztérium — mint egyik legutóbbi lapszámunkban megírtuk — kinevezte Nagyszalonta város képviselő testületét és ez 30 tagból áll. 30 lendületes akarat, 60 dolgos magyar kéz, amely ha összefog, legalább annyit tehet, hogy a magyar közélet tisztaságaiból kisiklatott városi gépezetet visszaállítja oda, ahol a közvagyon szentség és a polgármesterek nem tolvajok, hanem városatyák.

Mint értesülünk, dr. Hadady Imre polgármester még e hó végén összehívja a város képviselő testületét, amelynek első ülése magasztos lelki ünneppé lesz valamennyi szalontai magyar számára. Mert megértük az Ur jóvoltából, hogy végre 22 év után ismét magyar véreink vezessék a város ügymenetét, akik megbízatásukat megtiszteltetésnek veszik és feladatukat a hűségességre parancsára lelkiismeretesen végzik.

A város kinevezett képviselőtestülete minden foglalkozási ágot felölel. Gazdálkodó, iparos, munkás, intellektuel, kereskedő képviselve van és ezenkívül a ref. és róm. kath. egyház három kiváló lelkésze. Harminc lendületes akarat, 60 dolgos magyar kéz. Tudjuk, nehéz fába verik fejszéjüket, hosszú esztendőkre van szükség, míg a város anyagi helyzetét reális költ-

ségvetéssel alátámasztják. Éppen ezért mert nagy munka, Isten akarata szükséges annak sikeres keresztülviteléhez. A magyarok Istene pedig reméljük megsegíti a sokat sanyargatott nemzetét — végre. R. S.

A világpolitika forrongó katlanából

A politikában, különösen a balkáni politikában már napok óta az a helyzet, hogy 24 óránként változik a prognózisok iránya. Ma ismét a Földközi tenger körül tömörülnek az események, ahonnan német és olasz sikereket jelentenek. Albániában maga a nemrég kinevezett olasz vezérkari főnök vette át az albániai olasz csapatok főparancsnokságát, az Unzó Suami című finn lap pedig kitérő tájékoztatásra valló megjegyzéseket fűz Filof bolgár miniszterelnök vasárnapi beszédéhez.

A lap szerint a beszéd megerősítette azt a föltevést, hogy a Balkánon újra elhatárolták a német és az orosz érdekerületet. Németország eszerint Európának ezen a részén semmi olyat nem tesz, amit az orosz érdekerületre való behatolásnak lehetne tekinteni. Oroszország viszont bizonyára nem ellenzi, ha Németország óvatossági rendszabályokat fogantat az olyan területen, amely német élettérbe esik. Az ilyen óvatossági rendszabályok főleg hadászati pontokra szorítkoznának és rendszeresen hajtánák végre őket. Ezek a rendszabályok azonban nem jelentenék a háború kiterjesztését olyan államokra, amelyek ezidőszent nem hadviselők. Inkább úgy gondolják, hogy Németország a szállítás és ellátás szempontjából fontos utvonásokat biztosítani igyekszik.

Ami a sokat emlegetett Filof beszédét illeti, a bolgár miniszterelnök olyan nyilatkozatot tett, amiből csak két dologra lehet határozottan következtetni, arra, hogy Bulgária maga nem akar fegyvert fogni egyik szomszédja ellen sem és arra, hogy a bolgár rezsime nem akarják úgy átalakítani, hogy az pontos másolata legyen valamely külföldi kormányformának. A bolgár kormány nem engedi magát befolyásolni az utcától sem és kitart eddigi politikája mellett, amely odairányul, hogy Bulgáriától távol tartsa a háborút.

Az amerikai hajszá tovább folyik. Ennek ellenére néhány ponton az intervencionista áramlat némi engedékenységet tesz, még pedig a Roosevelt-féle felhatalmazási törvényjavaslatok valamelyes enyhítésével. Ez az enyhe módosítás pedig abban áll, hogy Angliának valamilyen szavatosságot kell ígérnie azért, hogy a kölcsönadandó anyagokat valahogy majd megtéríti, ezenkívül két évre korlátozzák a Rooseveltnek megszavazandó rendkívüli jogokat. Komolyabb enyhítés csak az, hogy elejti azt a pontot, amely szerint az amerikai haderők üzemeiben lehet megjavíttatni angol bajokat.

Az is érdekes személyi hír Amerikából, hogy Lindbergh ezredes, aki München idején és olyan nagy szószólója volt a Németországgal való megegyezésnek, most visszavonul a közéletből.

Hull külügyminiszter bejelentette: Kanada megengedte, hogy bármelyik repülőterét használhassa az amerikai légi haderő. Ennek ellenében az Egyesült Államok engedélyt ad arra, hogy két déli repülőterét angol pilóták igénybevehessék a tél folyamán, amikor a kanadai mezőket hó borítja. Hullnak ez a bejelentése világosan mutatja: a Roosevelt-kormány levette minden külpolitikai szemérmét. Mert az a tény, hogy angol pilóták az Egyesült Államok két repülőterén gyakorlatoznak, semmiesetre sem fér össze a nemzetközi jog alapján a semlegességgel járó kötelezettségekkel. Ugyanakkor az USA abban is megegyezett Kanadával, hogy ez az angol dominium a Csendes-óceánra néző partvidéken repülőtereket épít, amelyeket az Egyesült Államok is használhatnak. Ezek után nem lehet csodálkozni, hogy a tokiói lapok a japán-amerikai viszony változásáról írnak.

Ankarából megerősítik azt a hírt, hogy a török fővárosban már a közeli napokban angol-török vezérkari megbeszélések kezdődnek. A megbeszélések első sorban arra az esetre vonatkoznak, ha a Balkánon olyan bonyodalmak támadnának, amelyek az 1939. évi angol-török szerződés szerint közös intézkedéseket követelnének. Az angol vezérkar képviselői meg fogják teremteni a török védelmi intézkedéseket. Ankarában hangsúlyozzák, hogy a török kormány semmire sem fogja magát kötelezni, ami tulmenne az angol-török szerződésen, de az abban vállalt kötelezettségeinek minden körülmények között eleget fog tenni.

Ez a politikai rész. Ami már most a harctereken történik, nem más, mint a ta-

vaszra várt nagy döntő események előkészítése. Anglia lázasan igyekszik a mellék hadiszínhelyeken még tavaszig döntést előidezni, a tengelynek viszont érdekében áll, hogy a tavasz folyamán jelentős angol légi,

tengeri és szárazföldi erők még ne szabaduljanak fel a döntő hadiszínhely: az angol szigetország védelmére. Ilyen értelemben kell tehát a mellék hadiszínhelyek eseményeit és időviszonyait megítélnünk.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Havi érempótdíjat kapnak az arany és ezüst vitézségi kitüntetések tulajdonosai

Olvasóink között is nagyon sokan vannak, akik résztvettek az 1914—1918-as világháborúban. Ezekre vonatkozólag nagyon fontos hadügyminiszteri rendelet jelent meg a napokban, melyet mihez tartás végett szívesen leközlünk.

1.

Az idevonatkozó rendelet értelmében tűzharcos az, aki a Károly-csapatkereszt igazolt tulajdonosa. A Károly-csapatkeresztre való igényjogosultságot és ennek megfelelően tűzharcos minőséget is beigazolni kell tekinteni mindazoknál, akik a Károly-csapatkereszt adományozásáról az arra illetékes katonai parancsnokságok által 1918. október hó 31. előtt kiállított eredeti igazolvánnyal rendelkeznek. Miután a hadügyminiszter a tűzharcosok részére biztosított kedvezményeket most a visszaesett országok részére igényjogosultjai részére is lehetővé kívánja tenni, módot nyújt azoknak, akik a Károly-csapatkeresztet eddig még nem szerezhették meg, vagy a világháború idején kapott igazolványukat elvesztették, hogy a Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság elismerését utólag kérhessék. Mindazok az egyének tehát, akik az 1940. évi augusztus hó 30-ig a visszatért keleti és erdélyi országrészekben laktak, amennyiben magukat a Károly-csapatkeresztre igényjogosultnak vélik, annak utólagos odaítélését 1941. január 1-től december 31-ig terjedő idő alatt kérhetik. Az ehhez szükséges nyomtatványok községekben a jegyzői hivatalban, városokban a polgármesteri hivatalban díjmentesen kaphatók. A kérdőívek kitöltésére és mellékletekkel, igazoló iratokkal, tanuvallomásokkal és nyilatkozatokkal való felszerelésére vonatkozó részletes utasításokat a kérvényürlap végén olvasható „Tájékoztató” tartalmazza, melyet az ürlap kitöltése előtt figyelmesen át kell olvasni.

2.

Az 1914—1918. világháború alatt katonai szolgálatot teljesített egyének e szolgálatuk igazolását kérhetik, amennyiben erre polgári életpályájukkal kapcsolatban szükségük van. Az eziránti kérelmükhöz szükséges nyomtatványokat és ürlapokat a lakhelyük szerint illetékes községi eljáróságoknál (polgármesteri hivatalnál) díjtalanul igényelhetik. A kérvényhez, annak hátlapján lévő „Tájékoztató”-ban foglalt igazoló iratokat kell csatolni.

3.

Mindazok a tiszték és legénységi egyének, akik a világháborúban kitüntetés kaptak s erről eredeti igazolványuk, illetve okiratuk nincsen meg, kitüntetésük igazolását a községi eljáróságoktól (polgármesteri hivaltól) díjmentesen kapható „Kutató iv” kitöltésével a m. kir. hadilevéltár személyügyi osztályától (Budapest, I. Bécsikapu-ter 4.) kérhetik. Amennyiben a m. kir. hadilevéltár megfelelő adatok hiányában a kért kitüntetés igazolni nem tudja, a községi eljáróságoktól (polgármesteri hivaltól) díjmentesen kapható kérvény nyomtatványon a m. kir. honvédelmi minisztériumtól kérhetik. A kérvényhez, annak hátlapján lévő „Tájékoztató”-ban foglalt igazoló iratokat kell csatolni.

4.

Mindazok az egyének, akik a világháborúban legénységi arany vitézségi éremben részesültek: havi 20 P., akik legénységi I. oszt. ezüst vitézségi éremben legalább há-

romizban részesültek: havi 10 P., végül akik a legénységi I. oszt. ezüst vitézségi éremben kétizben részesültek: havi 5 P. érempótdíj folyósítására tarthatnak igényt. Ezek az igényjogosultak, ha az érempótdíj folyósítását 1941. június 30-ig kérelmezik, azt visszamenőleg 1941. január 1-től megkapják. Az 1941. július 1. után jelentkezők, azonban csak a jelentkezésüket követő hónap 1. napjától. Az érempótdíj folyósítását a m. kir. honvédelmi minisztérium 22. osztályához (Budapest, V. Honvéd-uca 28—30) címzett, bélyegtelen kérvényben kell kérni. A folyamodó neve, foglalkozása és lakhelye pontosan megjelölendő. A kérvényhez mellékelni kell: A legénységi arany-, vagy I. oszt. ezüst vitézségi érem három, illetve kétizbeni adományozását igazoló okmányt, ha pedig ez nem áll rendelkezésre, a m. kir. hadilevéltár, vagy a m. kir. honvédelmi minisztérium által kiadott igazolványt. 2) Ujkeletű erkölcsi bizonyítványt, amelyből kitűnik, hogy a folyamodó a kitüntetések adományozása óta nem állott oly jogerős büntetőbírói ítélet hatálya alatt, amely kitüntetésének elvesztését vonta maga után. 3.) Állampolgársági, vagy illetőségi bizonyítványt.

5.

Mindazok, akik a világháborúban megsebesültek, vagy ezidő alatt szerzett betegség következtében rokkanttá váltak és a sebesültek érdemét még nem szerezhették meg, illetve az igazolványt elvesztették, az érem utólagos odaítélését 1941. december 31-ig a területileg illetékes m. kir. honvéd hadtestparancsnokságától kérhetik. A szükséges nyomtatványok a polgármesteri hivatalnál díjmentesen kaphatók.

Pártolja a jóminőségű divatos és tartós magyar és székely szövett!
Orbán Károly
Toldi-uca 6.

A ZINKÁK kincsei

Az inka fejedelmek' elrejtett kincseinek titka már Amerika felfedezése óta izgatja az emberiség fantáziáját. Egyik expedíció a másik után indul el a rejtelmes kincsek felkutatására, elpusztulnak az őserdőkben és már követi is őket egy másik expedíció, hogy szembe nézzen a biztos halállal. Egy ilyen expedíció sorát tárja elénk az a film, mely ma és holnap kerül vetítésre a Hungária mozgóban. Izgató és érdekfeszítő tartalmát nem írjuk meg előre, csupán az egyes fejezetek címét ismertetjük és ezekből már sejteni lehet a többit. Indulás az őserdőbe. Különös utitárs. A titkok küszöbén. Napimádók. A mérgezett nyílvesző. Árvíz a dzsungelben. A kincsés sírkamra. Egy asszony — négy férfi. A tűz ünnepe. Hajnali támadás. Ezek az egyes felvonások címei, a többit látni kell.

Masszirozónó ajánlkozik. Munkácsy-utca 60. 3—3

Eladó egy komplett modern háló- és konyhabutor. Kórház-utca 3. 2—3

Ismét letartóztattak a románok egy magyarpárti vezetőt

Budapestről jelentik: Tóth István hidvégi magyarpárti vezetőt a román hatóságok tegnap letartóztatták, mert állítólag egy magyar, német és olasz zászlót találtak nála. Retorzióképpen a magyar hatóságok őrizetbe vették Kolozsváron az Albina bank román igazgatóját, amikor azonban megtudták róla, hogy cukorbeteg, nem a fogházba, hanem egy szanatóriumba szállították, ahol rendőri őrizet alatt áll.

Levél a szerkesztőhöz

Kaptuk az alábbi panaszos levelet:

„Mélyen tisztelt tekintetes Szerkesztőség! Én egy szegény asszony, akinek több gyermeke van, kérem a tekintetes Szerkesztőséget, hogy méltóztassék az újságba tenni, hogy szabad-e a lakbért emelni? Sokan vagyunk, akiknek a lakbérét felemelték vagy felakarják emelni és nem merünk nyíltan szólni, mert akkor veszekedés támad és az lesz a vége, hogy el kell hagynunk a lakást. Mennénk is, de nova? Nincs üres lakás sehol. Tessék megírni, hogy lehetséges-e most emelni, télvíz idején és amikor a sokgyermekes családoknak amugysem nagyon sikerül lakáshoz jutni. Tisztelettel: Aláírás.”

Fenti levélre azonnal megadhatjuk a választ: Miniszteri rendelet van rá, hogy a lakbéréket nem szabad emelni. A rendelet megszegői ellen eljárás indul.

— Dr Berger Erzsébet fogorvosi rendelőjét a Nagy Gyula-féle házból a Toldi-ter 16. sz. (Tischler-házba) helyezte át.

Adóhátralékok befizetése

A m. kir. adóhivaltól nyert értesülés szerint az 1940. november 30-án fenállott adóhátralékok magállapítása és új főkönyvbe való átvezetése folyamatban van. Az erre vonatkozó főkönyveket hamarosan kiadják a városi adóhivatalnak és ezután az adókat a városi adóhivatalnál kell fizetni. Mindenki adóívet fog kapni s a fizetés annak felmutatásával fog történni. Nyugtát nem egyenként kapnak, hanem minden befizetést az adóívből nyugtáznak. Ennek érdekében, hogy a hátralékok mielőbb rendeztessenek, felhívja a kir. adóhivatal az adózókat, hogy hátralékaikat már az adóív kézbesítése előtt is igyekezzenek kifizetni. A fizetést már is a városi adópénztárban lehet eszközölni.

Addig, amíg a magyar pénzügyi jog szabályainak megfelelő adókivetés 1941. évre megtörténik: mindenki köteles a múlt évre előírt adó negyed részét minden negyedévben befizetni.

Bujtató: a strohmann

Az idegen hangzású strohmann szó helyett új és magyaros szót ajánlott Csíha Győző gépészmérnök, a Magyar Őskeresztény Munkások Szövetsége monárelnöke. Ez a szó: „bujtató”. Első pillantásra érezzük és érzünk mindezt, hogy a szó teljesen magyaros és amellyel legfőbb erénye, hogy teljesen fedí az idegen hangzású szó értelmét. Bujtatóról van tehát szó, aki elrejt, elbujtatja a jogosulatlant.

Hamarosan megkezdődik a házadó kivetése

Az anyaországban a házadó kivetés előkészítése november hónapban történik. A felszabadult területeken ez a munkát ez alkalommal átmenetileg január-február hónapra tolódott el. Az adóalanyok és adótartók összeírásának befejezése után azonnal hozzá kezd a városi adóhivatal a házadó kivetéséhez. Ezzel kapcsolatban a következőkre hívjuk fel olvasóink figyelmét:

A házadó kivetése céljából kötelesek a bérbeadott lakóházak és más állandó jellegű épületek tényleges birtokosai a háznyers bérjövödelméről, a bérbe nem adott lakóházak tulajdonosai pedig a ház hasznértekről 1941. február hó végéig bevallást adni. A bevallást az erre a célra szolgáló nyomtatványon a városi adóhivatalnál kell benyújtani. A háztulajdonosok jól tennék, ha bevallásuk beadását nem halasztanák az utolsó napokra. Akik bevallási kötelezettségüknek önként nem tesznek eleget, a kivett házadó 5 vagy 10 százalékát fogják bírság fejében fizetni.

A házber bevallási ivben az 1940. év utolsó évnegyedében járó negyedévi bér négyszeresét kell bevallani. Ha a bér nem negyedévenként fizetendő, akkor az 1940. novemberi havi bér 12-szeresét kell bevallani. Aki nem a valóságos bért vallja be: adócsalást követ el és az adó nyolcszorosan felül egy, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. Olyan esetben amikor a tényleges bérnél kevesebbet vall be az adózó, a lakó nem köteles akkor sem magasabb bért fizetni, ha szerződés szerint magasabb bér fizetésére volna köteles. A bevallott bérrel a lakó a házber bevallási ivből szerez tudomást, mert azt alá kell írnia. Az a bérlet, aki a tényleges bérnél kevesebb bevallást aláírásával igazol: az adócsalásban részesé válik és a törvényszék őt is felelőségre vonja.

A bérbe nem adott lakásoknál (tehát a saját használatban lévőknél és használatban ingyen átengedetteknek) hasznértektől azt az összeget kell bevallani, amelyen a lakás bérbeadható lenne. Tehát semmivel sem fizet kevesebb adót az a háztulajdonos, aki magának lakja a házat. Téves az a felfogás, hogy akkor kevesebb a házadója, ha a háztulajdonos igényeinek megfelelő lakásnál nagyobb lakást tart használatában. Ez a körülmény alkalmas arra, hogy a Nagyszalontán ma fennálló lakás inségen segítsen és arra ösztönözze a háztulajdonosokat, hogy felesleges lakrészeket bérbeadás útján hasznosítsák.

A kül-területeken lévő lakás hasznértekének megállapításánál figyelembe veszik, hogy azokat csak az év egy bizonyos részében használja a tulajdonos.

A putrikat és viskókat a legkisebb összegű házadóval róják meg. Ez iránt külön igényt bejelenteni nem kell, mert ezt a kérdést hivatalból teszik vizsgálat tárgyává.

Azoknak a keresetképtelen egyéneknek a lakását, akik házuk egy részének bérbeadásából tartják fenn magukat: ugyan-csak méltányos összegben vonja adó alá a kir. adóhivatal.

Az adómentes épületekről is részletes

bevallást kell adni. — Állandóan mentesek a házadó alól — többek között — azok a legfeljebb egy lakrészből álló épületek, amelyeket kizárólag a tényleges birtokos vagy a feles, közös háztartásban élő olyan családtagok használnak, akiknek mindegyike kizárólag napszámból, rokkant segélyből, vagy közsegélyből tartják el magukat. Azt, hogy a házban lakók mindegyike napszámból illetve segélyből él, helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni. Ezen kedvezmény elnyerése érdekében célszerű a városi adóhivatal-

nál mielőbb jelentkezni.

A már engedélyezett ideiglenes házadó mentességek az engedélyezett idő tartalom lejártáig érvényben maradnak. Ezen jog érvényesítése érdekében célszerű a házadómentességet engedélyező jegyzőkönyvet vagy eredetben vagy a városi adóhivatal által díj és illeték mentesen hitelesítendő másolatban a bevallási ivhez csatolni.

Valószínűnek látszik, hogy a kis községekre és legfeljebb 10 ezer lakósu nagy községekre megállapított kedvezményes adókulcs alkalmazását a tanya-épületekre nézve a polgármester kérni fogja a pénzügyi hatóságoktól.

Felhívjuk a város lakosságának figyelmét arra, hogy kötelességeinek igyekezzen eleget tenni. A saját maga helyzetét nehezíti az, aki bevallási köteletségének, vagy a pénzügyi hatóság által hozzá intézett felhívásnak nem tesz eleget.

Hungária Mozgó

Szerdán este 8.15, csütörtökön 6.15 és este 8.15 órákor

A legszebb, legnagyobb legizgalmasabb dzsungel film

Inkák kincse (a zöld pokol)

Pótműsor: Rajzfilm és legújabb híradó.

HELYÁRAK: 52 fillér (16 lei) 72 fillér (19 lei) — Kedvezményes áru jegyek: 22 fillér (7 lei) 33 fillér (10 lei) 36 fillér (11 lei).

Ismét fűthető lesz vasárnaponként a ref. templom

Városunk polgármesteri hivatala — az áramszolgáltatás korlátozása tárgyában f. év január 6-án kiadott határozatát oda módosította, hogy az egész éjjeli üzem szombatól vasárnapra forduló éjjelenként tartassék és nem a vasárnapról hétfőre virradó éjjelen. Így a református templom fűtésének lehetősége is egészen kedvezően megoldódott.

Előírással

kocsi táblák

olcsón készülnek ERDEI lakatosnál Horthy Miklós-út 7.

Népmozgalmi adatok a nagyszalontai református egyházban — az elmúlt 1940-ik esztendőről

I. Született és megkereszteltetett: 89 fi és 74 nő. Összesen 163. (Ebből 3 fi és 7 felnőtt nő az áttértek anyakönyvében van nyilvántartásban véve.)

II. Református vallásra áttért és anyakönyveztetett: 112 fi és 56 nő. Összesen 168.

Részletezve: a

gör. kel. vallásról:	98 fi, 44 nő, összesen 142
gör. kath.	5 „ 2 „ „ 7
róm. kath.	1 „ 1 „ „ 2
izraelita	8 „ 8 „ „ 16
baptista	— 1 „ „ 1

(Ebben a kimutatásban a kiskorú gyermekek is szerepelnek.)

III. A ref. vallásból kitért 5 nő (3 gör. kel. 1 róm. kath. 1 felekezeten kívüli.)

IV. Meghalt és eltemetett: 85 fi, 89 nő, összesen 174.

Az előbbi adatokat összevetve kitűnik, hogy szaporodás volt: 113 fi, 29 nő, összesen 142 lélek. A ki- és beköltözéseket figyelmen kívül hagyva, a ref. egyház lélekszáma 1940 dec. 31-én:

5.532 fi és 5.648 nő. Összesen: 11.180.

A szórványokkal együtt: **11.436 lélek.**

(Ténylegesen azonban a 12.000-et is meghaladja.)

V. Az elmúlt esztendő folyamán lekonfirmált: 78 fi és 50 nő. Összesen 129.

VI. A ref. egyház szertartása szerint házasságot kötött: 63 tisztapár, 13 vegyespár. Összesen 76 pár.

Liszt-, hus- és bor-raktárkönyvek, valamint kereskedőknek könyvvezetéshez szükséges beíró- és pénztárkönyvek kaphatók

T. Balogh Lajos

könyv- és papirkereskedésében

Szakszerű töltőtoll javítás!

— A természetes „**Ferenc József**” keserűvíz régóta kitűnően bevált háztájszer megrogzított székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg az orvosát.

Divatlapok gyönyörű választékban kaphatók a Csátary Trafikban.

A Bocskay-sportegylet műkedvelő előadása

Alig néhány hete, hogy a szalontai Bocskay-sportegylet tehetséges műkedvelői zsufolt ház előtt előadták a Felhő Klári című énekes népszínművet. Zsufolt ház volt akkor is, mégis sokan vannak, akik nem élvezhették ezt a szép előadást és a gyönyörű magyar nótákkal teli híres szindarabot. Ezeknek a kedvéért a Bocskay-sportegylet műkedvelői vasárnap délután 5 órai kezdettel és olcsó helyárakkal újra eljátszák a Felhő Klarit. De ugyanakkor ennél nemesebb cél is vezeti őket. Segíteni a szenvedő embertársainkon. Mert ennek az előadásnak tiszta jövedelmét a Bocskay-sportegylet az éhez és fázó családok felségélyezésére adja. Hisszük, hogy Szalonta közönsége is segítségére lesz derék műkedvelőinknek abban, hogy nemes szándékukat megvalósíthassák.

Hasznos tudnivalók

A rizskását mindig csak annyi vízzel szabad főzni, amennyit magába szív. A víz ugyanis a rizkásából értékes anyagokat lúgoz ki és ha a vizet leöntjük a rizsről, az értékes anyagok megsemmisülnek. Természetesen levesben, vagy olyan ételekben, ahol a rizsről a folyadékot, amelyben főtt, nem öntjük le, nem kell betartani a fenti szabályt. Minthogy a rizs most nagyon drága, tarhonyával, gyöngykásával pótolhatjuk. Különösen töltelékekben teljesen megfelelnek az említett pótszerek.

Mit kell tudni a kéményről?

Idén a fűtőanyaggal nagyon takarékoskodnunk kell, mert a rendkívüli viszonyok következtében nem áll olyan mértékben rendelkezésünkre tűzifa, mint rendes időkben. Nagyon sokan elhanyagolják a fűtéssel kapcsolatban a kémény kérdését. Pedig sok függ a kéménytől!

A kémény csatorna lehetőleg függőlegesen fusson és csak egy magasságból torokljanak kémények egy kéménycsatornába. Nem szabad tehát különböző emeletek kályháinak a kéményét egy kéménycsatornába vezetni. Minden emeletnek meg kell, hogy legyen a maga külön kéménycsatornája. A kéménycsatornák ne törjenek meg. Beül legyenek simák és könnyen tisztíthatók. Hézag ne legyen a kéményen, mert ez a szívás rovására megy. A tisztító ajtók elhelyezése is fontos. Mindig a padozattól legalább 60 centiméter magasra legyenek, akár a pincébe, akár máshova kerülnek.

Vizhatlan bőrkenő készítése

Zsirral vagy olajjal kenni be az oly lábbelit, mellyel sárban, vízben járunk, nem célszerű, mert a zsír vagy olaj a bőrt felpuhítja és ekkor a víz még jobban átszivárog. Sokkal célszerűbben használható a következő folyadék: 250 grm. sellakot 1.5 liter közönséges borseszben oldva, egy tyuktojás nagyságu kámfort teszünk hozzá és jól felrázzuk. Ez megtörténvén, ha feketére akarjuk a szert festeni, még 30—35 grm. füstkormot teszünk hozzá. Ha az alkotórészek az adott arányban vétettek, akkor a szer a bőrön öt perc alatt megszárad. Ez a szer a bőr állományába nem hatol be, azt tehát meg sem keményíti, hanem a bőr felületéhez tapadva, a nedvességet teljesen visszatartja. Ebből következik, hogy a szer használata előtt a lábbelit puhító zsíros kenőcsökkel is lehet kezelni.

— Mari, úgy főzzön, hogy ma öt vendégünk lesz vacsorára.

— Hogyan parancsolja, nagyságos asszony, hogy máskor is eljöjjenek, vagy többet ne fogadják el a meghívást.

Rizsaratás a Felkelő Nap Országában

— Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, — így imádkozunk mi Istenhez, mert a kenyér a mi legfőbb táplálékunk. Messzi Keletáziában, Japánban azonban a népek legfőbb eledele a rizs és ezért a rizs részesül ottan olvan vallásos tiszteletben, mint nálunk a kenyér. Az év első hónapjainak adománya Nipponban a burgonya, a bab és a kukorica, de a legfontosabb gazdasági munka csak azután következik. Napkeltétől késő alkonyatig dolgoznak ekkor a parasztok és velük versenyt huzzák az igát asszonyaik s ökreik. A mindennapi kenyérről, a rizsről van szó, amelyet az egész nép jólété függ. Junius az esős évszak és ez a hónap dönti el, hogy lesz-e elegendő termés, vagy nem. Ez nagyon fontos, mert rizs nélkül a japán ember reggelije, ebédje, vacsorája el sem képzelhető. Mindent nélkülözhetnek, csak a rizst nem. Egy kis hal, némi gyümölcs és sok-sok rizs, ez a japán ember szakadatlan tápláléka, legyen bár gazdag vagy szegény.

Október hónapban ünnepélyes áldozatot mutat be a japán császár a nap istennőjének, neki áldoz az első rizstermésből, ahogyan az elődei sem mulasztották el sohasem ezt a szertartást, immár kétezer éves uralkodásuk során. A rizs az élet és a termékenység jelképe úgy a császár, mint minden népei számára. Eppen ezért az Oszakában tartott rizsünnepség a legszebb és legnépesebb szertartás egész Japánban.

A templom egy messzi kiterjedésű rizsföld közelében áll és már a hajnali órákban megindul oda a népvándorlás. Megszámlálhatatlanul sok zarándok igyekszik a templom felé, közöttük zenészek a bambuszpipot fújva. Ezen a napon mindenki vendége a templomnak, amelynek belsejébe a pirosra festett szent hid vezet. Minden résztvevő rizst és halat kap, azonkívül egy selyemből készült rózsát és mézeskalácsot. A templom körül helyezkedik el a sokaság. Ezen alkalommal mindenki lehuzza cipőit és ősi japán módra, ülve fogyasztja el az ebédet. Utána következik a szertartás. Aranyozott ajtókon keresztül a nép kitódul a szabad rizsföldre. Ott már diszáktrákban várakozik az előkelő társaság.

A legszebb látványt ezen beláthatatlan körmenetben a templomi táncosnők csoportja nyújtja. Fekete hajuk csodálatos fodrászművészettel egészen magasra tornyosul, zöld fátyolt, zöld kimonót hordanak, kezükben rizsvirág és egytől-egyig csodálatosan szépek. A templomi táncosnők ezután a rizsföld közepén lévő emelvényre vonulnak és bűbájos táncot mutatnak be, amely a rizs növekedését jelképezi. Közben lassan beköszönt az éjszaka. A császár képviselője bemutatja az áldozatot, a papok áldásért imádkoznak és egyszerre kigyul tíz és tízezer lampion. Aki látta ezt a tündéri képet, az sohasem fogja elfelelni, hogyan imádkoznak a japánok a rizsért, az ő mindennapi kenyéréért.

Apróhirdetések

Eladó egy zsírmalac. Földi János ucca 24. Elveszett a Toldi-tér, Kisfaludy — Kálvin uton egy kulcs. Becsületes megtalálót kérem adja be a kiadóhivatalba.

Gyerek mellé egy 14 éves leányt azonnal felveszek. Kovács Rákóczy ut 23.

Egy alighasznált 37-es hőcsizma 600 leíért eladó. Hunyadi ucca 20.

Női ruhák, cipők és egy varrógép eladó. Kálvin ucca 18.

Magános özvegyasszony elhelyezkedne kis családdal. Takarítók, főzők, esetleg bejárónőnek ajánlom. Cim a kiadóban.

Ügyes szobaleány elsőjére felvétetik. Korda, Kálvin ucca 33.

Egy ügyes fiatal bejáró takarító kereset. Székely gyógyszerár.

Eladó Dobozi ucca 6. sz. ház. 1—3

Dr Hadady Imre polgármestert táviratilag a belügyminisztériumba hívták

Tegnap este távirat érkezett a város-házára, mely dr Hadady Imre polgármestert sürgősen a belügyminisztériumba rendelte. Mint értesülünk, menekültügyi megbeszélésekről lesz szó. Polgármesterünk ma reggel már Budapestre is utazott.

Az albániai olasz csapatok parancsnoka lemondott

Rómából jelentik: Soddu tábornok egészségi állapotára hivatkozva, amely hosszabb pihenést követel, az albániai olasz csapatok parancsnokságától való felmentését kérte. A parancsnokságot Cavallero tábornok az olasz haderő vezérkari főnöke veszi át.

Divatos turbánok, sapkák

Legújabb előnyomdai minták érkeztek

Rubinné

Minerva áruházába

Egy háló és nappaliba való butor olcsón eladó.

Kérelem a jószívű emberekhez

Egy öreg anyóka járt ma a szerkesztőségben. Látszott rajta, hogy valamikor jobb napokat látott, de most az éhség rítt le az arcáról és egész teste reszketett a hidegtől. Elpanaszolta sorsát. Iparos ember özvegye, 71 éves már elmúlt, egyetlen leánya már három hónapja betegen fekszik és nincsen senki, aki gondoskodjék róla. Éheznek és fáznak. Az első nehézségeken túlsegítettük a reszkető anyókat és most Nagyszalonta nemesszívű polgáraihoz fordulunk: akinek módjában áll, segítsen szegény öregasszonyon és leányán. Mindennemű segítséget elfogad és szívesen továbbít lapunk kiadóhivatala. Hisszük, hogy segélykérésünk nem lesz pusztába kiáltott szó és lesznek városunkban jószívű emberek, akik megszánják ezt a két szerencsétlen asszonyt és segítenek rajtuk.

Bajó László készít magyar tisztí és polgári csizmákat, tisztí cipőket, budapesti bőrökből legolcsóbb napi áron. Toldi-tér ref. templom mellett. — Ajánlom saját készítményű cipőimet. A mai napi árat 10%-kal leszállítottam. — Már 14. P-ért garantált jóminőségű divat-cipőt vásárolhat Csatáry divatárú üzletében Horthy Miklós-ut 5. szám.

Fahiány miatt egy napra bezárták a szalontai leányiskolát

Mint tegnapi lapszámunkban megírtuk, gondoskodás történt arra nézve, hogy a város élelmi érdejében kitermelt tűzifát a legsürgősebben hazaszállítsák. Ezzel áll kapcsolatban az a tény is, hogy a polgári leányiskolát a mai napra be kellett zárni, mert az iskola igazgatósága nem akarta kitenni a gyermekeket a meghülés veszedelmeinek.

Milyen okokból üzen hadat Olaszország az Egyesült Államoknak

A Temps érdekes cikket ír, amelyben három okot jelöl meg, mely alkalmas, hogy Olaszország hadat üzenjen az USA-nak. Az első az amerikai kikötőkben lévő olasz hajók lefoglalása, a második az amerikai hajók lefoglalása Angliába szállított hadianyag és végül minden olyan lépés, amely Irország jelenlegi helyzetének megváltoztatására irányul. A három lehetőséget a Temps szerint, nagy gondossággal mérlegelik Rómában.